数理逻辑期末考试汇总

Hank Wang

2020年9月10日

1 2020年春季期末

- 1 判断题(21分)
 - (1) 命题演算L的三条公理模式是相互独立的.
 - (2) 已知 Γ 和 Σ 都是相容公式集,若 $\Gamma \cup \Sigma$ 是不相容公式集,则存在公式q使得 $\Gamma \vdash q$ 且 $\Sigma \vdash \neg q$.
 - (3) 不含否定词的命题公式都是可满足公式.
 - (4) K_N 的所有模型中, 等词一定解释为论域上的相等关系.
 - (5) $\forall x \forall y (R(x,y) \to R(y,x)) \to \forall x \exists y R(x,y)$ 是逻辑有效式.
 - (6) 重言式集合是命题语言范围内逻辑推理规律的形式化表达.
 - (7) 哥德尔不完备性定理证明中的不可判定命题是一个真命题.
- 2 简答题(12*2分)
 - (1) 简述关于逻辑研究内容的三种主要观点. "公设"在应用逻辑系统中的作用是什么. 并举例说明.
 - (2) 严格地说, 什么是"证明". 关于"证明"与"计算"之间关系已得到一些严格证明结果. 描述一个一阶逻辑中的, 得到严格证明的结果.
- 3 直接证明

$$\vdash (\neg p \to p) \to (q \to p)$$

- 4 三个箱子, 有且只有一个里面有金子. 三句话有且只有一个是真话:
 - (1) 第二个箱子没有金子
 - (2) 第二个箱子有金子
 - (3) 第一个箱子没有金子

请使用命题演算证明哪个箱子里有金子.

5 证明

$$\vdash \forall x_1 \forall x_2 (R_1(x_1) \to R_1(x_2)) \to (\exists x_1 R_1(x_1) \to \forall x_1 R_1(x_1))$$

6 证明

$$\mathcal{N} \vdash \overline{0} \times x \approx \overline{0}$$

2 2018年春季期末

1 判断题(3%*8)

- (1) $(p \rightarrow q) \rightarrow ((r \rightarrow \neg p) \rightarrow (r \rightarrow \neg q))$ 是重言式. [x]
- (2) 所有的自然数是整数不能在L中表达, 但能在K中较好地表达. [√]
- (3) Г的一个正规模型不一定把≈解释为相等. [x]
- (4) $f(a,x_2)$ 对 $R_1^2(b,x_1) \to \forall x_1 R_2^2(x_1,x_2)$ 中的 x_2 是自由的. [✓]
- (5) 递归函数是 K_N 可表示的. [\checkmark]
- (6) ⊢ p的判定可以用真值表的方法. [x]
- (7) $\Gamma \models p$, 则p的每个模型也是 Γ 的模型. [x]
- (8)

2 简答题

(1) 本学期你学习数理逻辑的最大收获是什么?

最大的收获是让自己一定程度上克服了对直觉的依赖,转而借助逻辑来考虑事情.这种品质是十分重要的.在数学发展的历史上,就有很多克服直觉而获得的新创造,甚至是推翻了原有不合理的理论.比如哥德尔就能够在大家都在依照自己的直觉,想要尝试去证明完备的大势之下,毅然证明出了哥德尔不完备性定理.

- (2) 直观地解释"模型"的含义. 模型相当于一个给定的问题的讨论域, 在这个讨论域下, 前提集的内容都是成立的, 那么也就能够以此为基础去进行推导, 进而得到其他命题的真伪.
- (3) Godel不完全性定理证明的主要步骤?
 - 1° 先构造一个公式 $p(\overline{m})$, 其直观理解是"它从 K_N 不可证"
 - 2° 证明 $\vdash p(\overline{m})$ 和 $\vdash \neg p(\overline{m})$ 都不成立
 - 3°从而得到不完备
- $3 \vdash p \rightarrow \neg \neg p$ 的直接证明和简化证明.
 - 直接证明:

```
双百年的且按证明
(1) \neg \neg p \rightarrow ((\neg \neg p \rightarrow \neg \neg p) \rightarrow \neg \neg p)
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 (L1)
(2)(\neg\neg p \to ((\neg\neg p \to \neg\neg p) \to \neg\neg p)) \to ((\neg\neg p \to (\neg\neg p \to \neg\neg p)) \to ((\neg\neg p \to (\neg\neg p \to \neg\neg p)) \to ((\neg\neg p \to (\neg\neg p \to \neg\neg p)) \to ((\neg\neg p \to (\neg\neg p \to \neg\neg p)) \to ((\neg\neg p \to (\neg\neg p \to \neg\neg p)) \to ((\neg\neg p \to (\neg\neg p \to \neg\neg p)) \to ((\neg\neg p \to (\neg\neg p \to \neg\neg p)) \to ((\neg\neg p \to (\neg\neg p \to \neg\neg p)) \to ((\neg\neg p \to (\neg\neg p \to \neg\neg p)) \to ((\neg\neg p \to (\neg\neg p \to \neg\neg p)) \to ((\neg\neg p \to (\neg\neg p \to \neg\neg p)) \to ((\neg\neg p \to (\neg\neg p \to (\neg\neg p \to \neg\neg p)) \to ((\neg\neg p \to (\neg\neg p \to (\neg p \to
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 (L2)
(3)(\neg \neg p \to (\neg \neg p \to \neg \neg p)) \to (\neg \neg p \to \neg \neg p)
                                                                                                                                                                                                                                                                                                      MP(1)(2)
(4) \neg \neg p \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow \neg \neg p)
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 (L1)
                                                                                                                                                                                                                                                                                                      MP(3)(4)
(5) \neg \neg p \rightarrow \neg \neg p
(6) \neg \neg p \rightarrow (\neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg p)
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                (L1)
(7)(\neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg p) \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p)
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                (L3)
(8)((\neg\neg\neg\neg p \to \neg\neg p) \to (\neg p \to \neg\neg\neg p)) \to (\neg\neg p \to ((\neg\neg\neg\neg p \to p \to p)))
\neg \neg p) \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p)))
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                (L1)
(9) \neg \neg p \rightarrow ((\neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg p) \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p))
                                                                                                                                                                                                                                                                                                      MP(7)(8)
(10)(\neg \neg p \rightarrow ((\neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg p) \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p))) \rightarrow ((\neg \neg p \rightarrow \neg \neg p))) \rightarrow ((\neg \neg p \rightarrow \neg p))) \rightarrow ((\neg p \rightarrow \neg p \rightarrow \neg p)))
(\neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg p)) \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p)))
(11)(\neg \neg p \rightarrow (\neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg p)) \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p))MP(9)(10)
(12)\neg \neg p \rightarrow (\neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg p)
(13) \neg \neg p \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p)
                                                                                                                                                                                                                                                                                            MP(11)(12)
(14)(\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p) \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow p)
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                (L3)
(15)((\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p) \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow p)) \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow ((\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p) \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg p \rightarrow p))) \rightarrow (\neg p \rightarrow p \rightarrow p \rightarrow p))
(\neg \neg p \rightarrow p))
(16)\neg \neg p \to ((\neg p \to \neg \neg \neg p) \to (\neg \neg p \to p))
                                                                                                                                                                                                                                                                                          MP(14)(15)
(17)(\neg \neg p \to ((\neg p \to \neg \neg \neg p) \to (\neg \neg p \to p))) \to ((\neg \neg p \to (\neg p \to p))) \to ((\neg \neg p \to p \to p)))
\neg \neg \neg p)) \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow p)))
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 (L2)
(18)(\neg \neg p \to (\neg p \to \neg \neg \neg p)) \to (\neg \neg p \to (\neg \neg p \to p))
                                                                                                                                                                                                                                                                                          MP(16)(17)
(19) \neg \neg p \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow p)
                                                                                                                                                                                                                                                                                            MP(13)(18)
(20)(\neg \neg p \to (\neg \neg p \to p)) \to ((\neg \neg p \to \neg \neg p) \to (\neg \neg p \to p))
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               (L2)
(21)(\neg \neg p \rightarrow \neg \neg p) \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow p)
                                                                                                                                                                                                                                                                                            MP(19)(20)
(22) \neg \neg p \rightarrow p
                                                                                                                                                                                                                                                                                                 MP(5)(21)
```

简化证明:课本P₂₆

$$4 \vdash \forall x_1 R_1^2(x_1, x_2) \to \neg \exists x_2 \forall x_1 R_1^2(x_1, x_2)$$
是否正确?证明你的结论
$$\partial M = \{N, \emptyset, \{\geq\}\}, \ I \exists x_2 \exists x_1 \exists x_2 \exists x_1 \exists x_2 \exists x_1 R_1^2(x_1, x_2)) = t, \ \exists I (\neg \exists x_2 \forall x_1 R_1^2(x_1, x_2)) = f,$$
 从而片 $\forall x_1 R_1^2(x_1, x_2) \to \neg \exists x_2 \forall x_1 R_1^2(x_1, x_2)$ 也就是片 $\forall x_1 R_1^2(x_1, x_2) \to \neg \exists x_2 \forall x_1 R_1^2(x_1, x_2)$

5 将公式 $(\forall x_1 R_1^2(x_1, x_2) \to \neg \exists x_2 R_1^1(x_2)) \to \forall x_1 \forall x_2 R_2^2(x_1, x_2)$ 化为前東合取范式

1.
$$(\forall x_1 R_1^2(x_1, x_2) \to \neg \exists x_2 R_1^1(x_2)) \to \forall x_3 \forall x_4 R_2^2(x_3, x_4)$$

2.
$$\forall x_3 \forall x_4 ((\forall x_1 R_1^2(x_1, x_2) \to \neg \exists x_2 R_1^1(x_2)) \to R_2^2(x_3, x_4))$$

3.
$$\forall x_3 \forall x_4 ((\forall x_1 R_1^2(x_1, x_2) \to \forall x_2 \neg R_1^1(x_2)) \to R_2^2(x_3, x_4))$$

4.
$$\forall x_3 \forall x_4 ((\exists x_1 (R_1^2(x_1, x_2) \to \forall x_2 \neg R_1^1(x_2)))) \to R_2^2(x_3, x_4))$$

5.
$$\forall x_3 \forall x_4 \forall x_1 ((\forall x_5(R_1^2(x_1, x_2) \to \neg R_1^1(x_5))) \to R_2^2(x_3, x_4))$$

6.
$$\forall x_3 \forall x_4 \forall x_1 \exists x_5 ((R_1^2(x_1, x_2) \to \neg R_1^1(x_5)) \to R_2^2(x_3, x_4))$$

7.
$$\forall x_3 \forall x_4 \forall x_1 \exists x_5 (\neg (\neg R_1^2(x_1, x_2) \lor \neg R_1^1(x_5)) \lor R_2^2(x_3, x_4))$$

8.
$$\forall x_3 \forall x_4 \forall x_1 \exists x_5 ((R_1^2(x_1, x_2) \land R_1^1(x_5)) \lor R_2^2(x_3, x_4))$$

9.
$$\forall x_3 \forall x_4 \forall x_1 \exists x_5 (R_1^2(x_1, x_2) \lor R_2^2(x_3, x_4)) \land (R_1^1(x_5) \lor R_2^2(x_3, x_4)))$$

6 Γ是公式集, 其中的公式都形如 $p(a_1, a_2)$, 直观解释为 a_1 是 a_2 的父母, 谓词 $A(a_1, a_2)$ 的直观解释为 a_1 是 a_2 的 祖先, 且有

$$\Gamma \cup \{A(x_1, x_2) \leftrightarrow p(x_1, x_2)\} \vdash A(a_1, a_2)$$

试写出 $p(x_1,x_2)$ 在一阶逻辑中的形式.

3 2017年春季期末

- 1 判断题3×10分
- 2 简答题 14分

 - (2) 哥德尔不完备性定理怎么构造不可证明命题p(m)的? 抄书
- 3 直接证明与简化证明

$$\{p \to (q \to r)\} \vdash (((q \to p) \to q) \to (q \to p)) \to (((q \to p) \to q) \to r)$$

这踏马是小测题.

- 直接证明
 - $1) p \to (q \to r) \qquad (己知)$
 - 2) $(((q \rightarrow p) \rightarrow q) \rightarrow ((q \rightarrow p) \rightarrow r)) \rightarrow (((q \rightarrow p) \rightarrow q) \rightarrow (q \rightarrow p)) \rightarrow (((q \rightarrow p) \rightarrow q) \rightarrow r)$ (L2)
 - 3) $(((q \rightarrow p) \rightarrow (q \rightarrow r)) \rightarrow (((q \rightarrow p) \rightarrow q) \rightarrow ((q \rightarrow p) \rightarrow r))$ (L2)
 - 4) $(q \to (p \to r)) \to ((q \to p) \to (q \to r))$ (L2)
 - 5) $q \to (p \to q)$ (L1)
 - 6) $(p \to (q \to r)) \to ((p \to q) \to (p \to r))$ (L2)
 - 7) $(p \rightarrow q) \rightarrow (p \rightarrow r)$ (MP 1, 6)
 - 8) $((p \rightarrow q) \rightarrow (p \rightarrow r)) \rightarrow (q \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow (p \rightarrow r)))$ (L1)
 - 9) $q \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow (p \rightarrow r))$ (MP 7.8)
 - 10) $(q \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow (p \rightarrow r))) \rightarrow ((q \rightarrow (p \rightarrow q)) \rightarrow (q \rightarrow (p \rightarrow r)))$ (L2)
 - 11) $(q \to (p \to q)) \to (q \to (p \to r))$ (MP 9, 10)
 - 12) $q \to (p \to r)$ (MP 5, 11)
 - 13) $(q \to p) \to (q \to r)$ (MP 12, 4)
 - 14) $((q \rightarrow p) \rightarrow q) \rightarrow ((q \rightarrow p) \rightarrow r)$ (MP 13, 3)
 - 15) $(((q \rightarrow p) \rightarrow q) \rightarrow (q \rightarrow p)) \rightarrow (((q \rightarrow p) \rightarrow q) \rightarrow r)$ (MP 14, 2)

• 简化证明:

以下公式由 $\{p \to (q \to r), ((q \to p) \to q) \to (q \to p), (q \to p) \to q\}$ 可证:

- $1) (q \to p) \to q \qquad (己知)$
- 2) $((q \to p) \to q) \to (q \to p)$ (己知)
- 3) $q \rightarrow p$ (MP 1, 2)
- 4) q (MP 3, 1)
- 5) p (MP 4, 3)
- 6) $p \to (q \to r)$ (己知)
- 7) $q \rightarrow r$ (MP 5, 6)
- 8) r (MP 4, 7)

故由演绎定理, 知 $\{p \to (q \to r)\}$ $\vdash (((q \to p) \to q) \to (q \to p)) \to (((q \to p) \to q) \to r)$

4 证明

$$\vdash \exists x_1 \forall x_2 R(x_1, x_2) \rightarrow \forall x_2 \exists x_1 R(x_1, x_2)$$

- 1) $R(x_1, x_2) \to \exists x_1 R(x_1, x_2)$ (\exists_1 规则)
- 2) $\forall x_2((R(x_1, x_2) \to \exists x_1 R(x_1, x_2)))$ (1, Gen)
- 3) $\forall x_2((R(x_1, x_2) \to \exists x_1 R(x_1, x_2)) \to (\forall x_2 R(x_1, x_2) \to \forall x_2 \exists x_1 R(x_1, x_2))$ (练习15.2)
- 4) $\forall x_2 R(x_1, x_2) \to \forall x_2 \exists x_1 R(x_1, x_2)$ (MP 2, 3)

由演绎定理:

$$\{ \forall x_2 R(x_1, x_2) \} \vdash \forall x_2 \exists x_1 R(x_1, x_2) \}$$

由 \exists_2 规则(Gen变元 x_2 不在 $\forall x_2R(x_1,x_2)$ 中自由出现,且 x_1 不在 $\forall x_2\exists x_1R(x_1,x_2)$ 中自由出现):

$$\{\exists x_1 \forall x_2 R(x_1, x_2)\} \vdash \forall x_2 \exists x_1 R(x_1, x_2)$$

由演绎定理(Gen变元 x_2 不在 $\exists x_1 \forall x_2 R(x_1, x_2)$ 中自由出现):

$$\exists x_1 \forall x_2 R(x_1, x_2) \to \forall x_2 \exists x_1 R(x_1, x_2)$$

5 前東范式

$$\exists x_1 R(x_1, x_2) \lor (R'(x_2) \rightarrow \neg \forall x_1 \exists x_2 (x_2 \approx x_1))$$

- 1) $(\neg \exists x_1 R(x_1, x_2)) \rightarrow (R'(x_2) \rightarrow \exists x_4 \forall x_3 \neg (x_3 \approx x_4))$ $(\lor, \forall \exists x_4 \forall x_3 \neg (x_3 \approx x_4))$
- 2) $\forall x_1 \neg R(x_1, x_2) \rightarrow \exists x_4 \forall x_3 (R'(x_2) \rightarrow \neg (x_3 \approx x_4))$ (78页命题2的2°, \exists 的定义, 两个双否律)

- 3) $\exists x_4 \forall x_3 (\forall x_1 \neg R(x_1, x_2) \rightarrow (R'(x_2) \rightarrow \neg (x_3 \approx x_4)))$ (78页命题2的2°)
- $4) \ \exists x_4 \forall x_3 \exists x_1 (\neg R(x_1, x_2) \rightarrow (R'(x_2) \rightarrow \neg (x_3 \approx x_4))) \qquad (78 \, \overline{\bigcirc} \, \Leftrightarrow \underline{(78 \, \overline{\bigcirc} \, \Leftrightarrow 26 \, \overline{\bigcirc} \, \Longrightarrow 26 \, \overline{\bigcirc}$